

Одеський національний медичний університет
Кафедра філософії, біоетики та іноземних мов

Силабус курсу
ФІЛОСОФІЯ З ЦИКЛОМ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Обсяг	3 кредити / 90 годин
Семестр, рік навчання	I семестр, 1 курс
Дні, час, місце	Згідно з розкладом в аудиторіях кафедри філософії, біоетики та іноземних мов. Вул. Пастера, 2
Викладач (-і)	Ханжи Володимир Борисович, д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов
Контактний телефон	+380972698611
E-mail	volodymyr.xanzhy@onmedu.edu.ua vladkhan.od@ukr.net
Робоче місце	Кабінет завідувача кафедри філософії, біоетики та іноземних мов. Вул. Пастера, 2
Консультації	<i>Очні консультації:</i> четвер – з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 <i>Онлайн консультації:</i> четвер – з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 <i>Microsoft Teams</i> або через <i>Telegram/Viber</i>

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами вищої освіти здійснюється через очні зустрічі. У разі переходу на дистанційне навчання комунікація буде здійснюватися за допомогою E-mail та програм: Microsoft Teams, Moodle, Telegram та Viber.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Філософія з циклом академічної доброчесності» є загальні закономірності функціонування й розвитку світу, людини та їх взаємовідношень, а також принципи і правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження професійної (зокрема наукової) діяльності.

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі)

Вивчення дисципліни «Філософія з циклом академічної доброчесності» предметно пов'язане зі знаннями соціально-гуманітарних та природничо-наукових дисциплін I курсу (зокрема «Медична деонтологія», «Історія України», «Історія української культури», «Історія вітчизняної медицини та стоматології», «Основи демократії», «Медична біологія»), а також спрямоване на формування

та вдосконалення загальнонаукового і спеціального понятійного апарату в інтеграції з дисципліною «Латинська мова». В той же час вивчення цієї дисципліни забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти до оволодіння такими дисциплінами, як «Конфліктологія в клінічній стоматології», «Історія національної філософської думки», «Іноземна мова», «Медичний переклад», «Гігієна та екологія», «Громадське здоров'я та соц. медицина», «Психіатрія» тощо.

Мета курсу

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія з циклом академічної доброчесності» є розвиток загальнонаукового та філософсько-методологічного типу мислення, формування філософської культури студента та актуалізація професійної та громадянської свідомості майбутньої лікарської еліти, формування здатностей діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально та свідомо, цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність, а також оволодіння сукупністю епістемологічних та етичних принципів і визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження професійної (зокрема наукової) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або професійних досягнень.

Завдання дисципліни:

1. Навчити самостійно орієнтуватись в палітрі філософських напрямків, течій і шкіл.
2. Сформуванню вміння співвідносити філософські, світоглядні ідеї та теорії з практикою суспільного життя, професійною діяльністю в галузі медицини та охорони здоров'я тощо.
3. Створити належну теоретичну основу для вільного світоглядного самовизначення людини.
4. Ознайомити з цілісним, інтегративним характером знань про навколишній світ.
5. Навчити використовувати світоглядну та методологічну функції філософії при засвоєнні гуманітарних, загальноосвітніх, фундаментальних та прикладних дисциплін.
6. Створити умови для виходу за межі вузькопрофесійної підготовки.
7. Дати можливість зрозуміти принципову важливість для кожної людини її духовної самодетермінації, громадянської й професійної самоідентифікації на засадах гуманізму та культури.
8. Визначити основні принципи і правила академічної доброчесності; прояснити епістемологічний та етико-правовий аспекти академічної доброчесності;
9. Надати класифікацію порушень академічної доброчесності, розуміння недопущення академічного плагіату та інших проявів неетичності в професійній (зокрема науковій) діяльності.

Очікувані результати

За результатами вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

Знати:

- особливості філософського типу мислення, структуру та функції філософії;
- основні системи категорій та принципів, що стосуються сутності, структури, розвитку та функціонування світу, людини та результатів їхньої коеволюції;
- базові поняття загальнонаукової методології, класифікації методів пізнання;
- фундаментальні детермінанти становлення історії та розвитку суспільства (зокрема онтологічні, гносеологічні, антропологічні та етико-аксіологічні підстави).

Розуміти:

- співвідношення філософії з наукою, мистецтвом та релігією;
- цілісний та процесуальний характер пізнавальної діяльності;
- різницю між світоглядною та методологічною функціями наукового (зокрема медико-біологічного) знання;
- основні принципи і правила академічної доброчесності;
- ціннісне підґрунтя виникнення глобальних проблем людства.

Вміти:

- орієнтуватися в основних філософських течіях минулого і сучасності;
- диференціювати філософські передумови у різних системах знання;
- застосовувати філософські знання для розуміння культурних (національних, релігійних тощо) особливостей світоглядів різних людей.

Володіти навичками:

- логічного та критичного мислення;
- аналізу сучасних філософських проблем та вчень;
- дефініції загальнонаукових та філософських понять;
- постійного збагачення загальнонаукового та філософського тезаурусу;
- реферування першоджерел та наукових публікацій, зокрема з філософії;
- синтезування набутих знань у цілісне світосприйняття та світорозуміння;
- ведення діалогу та дискусії;
- викладання міркувань логічно, систематично та аргументовано;
- виявлення різних проявів академічної недоброчесності та запобігання таким.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс викладається у формах лекцій (10 год.) та семінарських занять (32 год.), а також – через організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (48 год.); всього – 90 год. (3 кредити).

Вивчення дисципліни реалізується на основі таких методів навчання:

- за домінуючими засобами навчання: вербальні, наочні;

- складання графічних схем;
- розв'язання творчих завдань;
- тестування;
- групові дискусії з проблемних ситуацій;
- виконання письмових завдань;
- індивідуально-контрольна співбесіда;
- логічні вправи;
- рольові (ділові) ігри;
- ситуаційні завдання («кейс-метод»);
- виконання індивідуальних філософських досліджень;
- проблемний метод навчання, який націлений на формування у здобувачів вищої освіти спроможності до діалогу та вміння відстоювати свою власну думку;
- метод навчання «мозковий штурм», який спонукає здобувачів вищої освіти проявити творчий підхід і знайти альтернативні методи вирішення запропонованих завдань шляхом вільного вираження думок.

Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1. Філософія як світогляд. Специфіка філософського знання.
- Тема 2. Філософія стародавніх часів та середньовіччя.
- Тема 3. Розвиток філософського знання від Ренесансу до Новітнього часу.
- Тема 4. Категорія «буття» в філософії. Основні форми буття. Специфіка людського буття.
- Тема 5. Філософська проблема матерії та її основних характеристик.
- Тема 6. Свідомість як філософська проблема.
- Тема 7. Пізнання як філософська проблема. Проблема істинності знань.
- Тема 8. Методологія наукового пізнання.
- Тема 9. Предмет філософії релігії. Класифікація релігійних вірувань
- Тема 10. Культура як філософська проблема.
- Тема 11. Поняття, загальні принципи та правила академічної доброчесності.
- Тема 12. Знання та його сателіти. Критерії науковості та академічна доброчесність у науковій діяльності.
- Тема 13. Порушення академічної доброчесності. Антиплагіатні заходи. Правила цитування та посилання.

Перелік рекомендованої літератури:

а) основна:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнародний фонд дослідження освітньої політики» ; за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. — К. : Таксон, 2016. — 234 с.
2. Історія філософії: проблема людини та її меж. Вступ до філософської антропології як метаантропології. Навчальний посібник зі словником / Під редакцією доктора філософських наук, професора Н. Хамітова ; 4-е видання, перероблене та доповнене. — К. : КНТ, 2016. — 396 с.
3. Петрушенко В. Філософія (вступ до курсу, історія світової та української філософії, фундаментальні проблеми сучасної філософії) – Навчальний посібник / Віктор Петрушенко. — 2-ге вид., випр. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. — 596 с.
4. Петрушенко В. Філософія і методологія науки – Навчальний посібник / Віктор Петрушенко ; вид. 2-ге, випр. і доп. — Львів : Новий Світ – 2000, 2021. — 200 с.
5. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін. ; за ред. І. С.Добронравової. — К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. — 255 с.
6. Філософія основних сфер і напрямів людської життєдіяльності : навчальний словник-довідник / За наук. ред. д. філос. наук., проф. В. Л. Петрушенка. — Львів : Новий Світ-2000, 2022. — С. 322–330. — Режим доступу : <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/12836>

б) додаткова:

1. Борисова О. В. Соціальна антропологія : навчальний посібник / О. В. Борисова ; Луганський нац. аграрний ун-т. — Київ : Кондор, 2016. — 223 с.
2. Троцька В. Запобігання та виявлення плагіату у вищій освіті (за матеріалами досліджень ЄС та України) / В. Троцька // Теорія і практика інтелектуальної власності. — 2016. — № 6. — С 29–38.
3. Ханжи В. Б. Часовий вимір векторів свободи волі в філософії Новітнього часу / В. Б. Ханжи // Філософія в сучасному науковому та соціально-політичному дискурсах : Матеріали доповідей та виступів II всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (Вінниця, 18 листопада 2021 р.). — Вінниця : Видавець ФОП Кушнір Ю. В., 2021. — С. 166–169. — Режим доступу : <https://repo.odmu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12766>
4. Khanzhy V. B. The interpretation of Husserl's time-consciousness in the reconstruction of the concept of anthropic time. Part one / V. B. Khanzhy, Lyashenko D. M. // Anthropological Measurements of Philosophical Research. — 2023. — № 23. — Pp. 117–132. — Режим доступу : <https://repo.odmu.edu.ua:443/xmlui/handle/123456789/13339>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях відповідно до сформульованих завдань з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності надається перевага стандартизованим методам контролю: усному опитуванню, структурованим письмовим роботам, дискусіям, ролевим іграм, доповідям, тестуванню. При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за 4-бальною традиційною шкалою. Поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

Оцінювання поточного контролю з дисципліни:

Оцінка «5» виставляється, якщо:

здобувач бере активну участь у семінарському занятті: демонструє глибокі знання історико-філософської бази, розуміє основні проблеми зі сфер онтології, епістемології, логіки, філософії та методології науки, етики, аксіології, академічної доброчесності; є активно задіяним в обговоренні проблемних ситуацій, вміє аргументовано захистити своє ставлення до певної проблеми; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей; користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; спроможний вільно використовувати отримані знання у своїй професійній сфері; тестові завдання (за необхідності) виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані.

Оцінка «4» виставляється, якщо:

здобувач бере участь у семінарському занятті: демонструє належне володіння історико-філософською базою, філософською теорією сьогодення, але у відповіді присутні незначні помилки, які суттєво не змінюють загального ходу думки; у відповіді іноді наявна невпевненість у спробах прикладення загально-філософських положень до вирішення конкретно-наукових проблем, або, навпаки, розуміння сутності конкретних практичних завдань у підсумку не призводить до належного узагальнення; здобувач користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття; тестові завдання (за необхідності) виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, у відповідях на відкриті питання наявні поодинокі помилки у визначеннях.

Оцінка «3» виставляється, якщо:

активна робота здобувача на семінарському занятті є епізодичною і чергується з відвертою пасивністю; відповідь переважно є репродуктивною і позбавленою належного розуміння, в ній наявні значні прогалини в знанні історії філософії, плутанина в осмисленні фундаментальних загально-філософських питань; здобувач затрудняється навести приклади, що мали б конкретизувати відповідь; тестування (за необхідності) виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті

питання є поверхневими, з явними суттєвими помилками у визначеннях і логіці викладення.

Оцінка «2» виставляється якщо:

здобувач на семінарському занятті є лише спостерігачем, він не виступає і не задає питань, незацікавлений у вивченні матеріалу; не здатен відповісти на питання навіть на рівні репродуктивного відтворювання матеріалів методичного посібника або лекції; питання від викладача, що мали б наводити на думку, не є для нього зрозумілими; відсутня елементарна здатність типізувати філософські вчення за ознаками часу та місця походження; тестування не виконано.

Здобувач отримує залік за умови виконання вимог навчальної програми та за наявності середнього балу за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковий контроль в дисципліні не передбачено.

Отриманий середній бал за дисципліну шляхом його помноження на 40 (отримана оцінка округлюється до цілих) конвертується в оцінку за 200-бальною шкалою, яка, свою чергу, переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за 4-бальною шкалою.

Середній бал за дисципліну	Оцінка з дисципліни за 200-бальною шкалою	Оцінка з дисципліни за 4-бальною шкалою (традиційна оцінка)
4,62–5,0	185–200	5
3,77–4,61	151–184	4
3,0–3,76	120–150	3

Самостійна робота

Оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті, а також на підсумковому контролі (дифзаліку).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Завдання необхідно виконувати вчасно згідно дедлайну. За невчасне виконання завдання здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ОНМедУ» (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>). Перескладання здійснюється відповідно до затвердженого графіку.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті університету

<https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennja-pro-dobrochesnist.pdf>) та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до

здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти:

- ♦ самостійне виконання завдань поточного контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ♦ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та запізень

Для отримання задовільної оцінки обов'язковим є відвідування і робота на аудиторних заняттях (лекціях і семінарських заняттях). Запізнення здобувача вищої освіти дозволяється не більше ніж на 10 хвилин.

Мобільні пристрої

На занятті допустимим є користування мобільними пристроями з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії

Під час знаходження в аудиторії мають культивуватися такі цінності: повага до колег; толерантність до інших; сприйнятливність та неупередженість; аргументованість згоди або незгоди з думкою інших учасників дискусії, а також власної думки; шанування гідності особистості опонента/-ки під час спілкування; дотримання етики академічних взаємовідносин.